

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft. — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 — 50
Egy órára 1 —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többször
hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétnék fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Debreczen közigazgatása.

Debreczen, július 9.

(K.) Ma két hete kezdte el tárgyalni Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának közgyűlése saját közigazgatásának szervezési szabályzatát s tegnap fejezte be az erről szóló jegyzőkönyvnek hitelesítésével.

Ez a két hét adja meg most az alkalmat, hogy visszapillantást vessünk e szabályzatra, mintegy kapcsolatban a tárgyalással, melynek folyamán és eredményeként a közgyűlés azt megalkotta.

Szó sincs róla, hogy másképpen tegyen, általánosságban elismerjük e szabályzatról azt, hogy a városi közigazgatást emelni hivatva van s ha megtalálja hozzá Debreczen városa a kellő erőket, — emelni fogja is. Más kérdés aztán az, vajjon így lesz-e ez az egész vonalon, nem fog-e a gépezet egyes részleteknél döczenőket mutatni, amelyek kirírnak majdan az egésznek általános harmóniájából.

Természetes, hogy bármilyen a szervezési szabályzat, az csak egy esetben lehet hasznos és eredményes e város életére; akkor: ha a tisztviselőket és a törvényhatóság tagjait egyaránt az a szellem lengi át, mely mindig a város érdekeit tartja szem előtt, egyik sem zárkózik el a város érdekével összeférő, sőt azt sokszor egyenesen előmozdító jogos kívánságok meghallgatása és teljesítése elől s felhagy a városi közgyűlési teremben azzal a rideg pártszellemmel, amelynek káros eredményét tapasztalni éppen ezen szervezési szabályzat tárgyalásai közben annyi és olyan szomorú alkalmunk lehetett.

Szomorúan kellett ugyanis tapasztalunk azt, hogy Debreczen városánál a legnagyobb fontosságú javaslatokat kellő előkészítés és magyarázat nélkül viszik a közgyűlési tárgyalásra, sőt mi több, hallottunk egy 237 szakaszból álló javaslatot felolvasni s az azt véghezvitt tanácsnoknak a *de l'ad* nevet adtak, holott, amit ő tett, elvégezhetette volna az utolsó 80 krajczáros diurnista is.

Előkészítés, magyarázat és előadás, — ennek a háromnak a hiányát kellett ezen a tárgyaláson a legnagyobb mértékben éreznünk, sőt mivel a vezető férfiak kijelentették, hogy az Debreczenben egyáltalán nincsen szokásban, valószínűleg fogjuk ezután is.

De mondhatná valaki: hiszen egy 15 tagú bizottság egy teljes félévig egyébbel sem foglalkozott, mint a javaslat előkészítésével! Igaz, csak hogy az eredményét, a munkáját mi nem láttuk, sőt

kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy el sem tudjuk képzelni azt, hogy az a bizottság kellő komolysággal és körültekintéssel végezhetette volna feladatát.

Nem pedig azért, mert ezt a szabályzati tervezetet már az elé a bizottság elé egy külön, annak minden fejezetére, sőt szakaszára és mondatára kiterjedő, minden körülményt, szempontot s a tárgy történelmi hátterét megvilágító s a javaslatot ezekből logikai következmények folyamánként lehozó *indokolást* kellett volna csatolnia annak, a ki, vagy a kik ennek a javaslatnak előadói tervezetét elkészítették s ezt a kezéhez kellett volna — az elődói tervezettel együtt — juttatni minden bizottsági tagnak, sőt könyvárusi uton minden érdeklődőnek.

Csak ha ilyen indokolás kísérte volna a javaslatot, — végezhetette volna a bizottság feladatát komolyan: a nélkül az egész tárgyalás úgy a bizottság, mint a közgyűlés előtt merő fikció volt.

Továbbá az így felszerelt előadói tervezetet az a 15-ös bizottság megvitattván, minden azon tett változtatást, külön indokolás kíséretében kellett, hogy beiktasson abba a javaslatba, akként hogy az átdolgozott javaslatot kinyomtatván és szétosztván — mint az megtörtént, — mellé egy előadói jelentést kellett volna csatolni, a melyben az összes az előadói javaslaton történt változtatások a bizottság nézeteinek a felfogásának megfelelőleg részletesen indokolva, a többiekre nézve pedig hivatkozással az előadói tervezetekre a fentartás szükségét — esetleg ebben nem található indokokkal is támogatva — hangsúlyozva volna.

Mindkét javaslatnak és indokolásnak úgy a bizottságban, mint a közgyűlésen leendő képviselésére pedig egy-egy avagy ugyanegy előadót kellett állítani, aki aztán azon javaslatnak minden pontjáért a tanulmány és alapos ismeret szilárd talpontjára helyezkedve minden támadással szemben helytállóan s elsősorban legyen hivatva arra, hogy a javaslatot megvédve, ahhoz az esetleg még mindig szükséges felvilágosításokat megadja.

És pedig mivel a bizottsághoz a tanács kezéből kerül a javaslat, ott képviselheti azt esetleg egy tanácsnok, de a közgyűlésen semmi esetre, hanem csak a bizottságnak egy külön e célra választott tagja, természetesen fennmaradván a tanács tagjainak az a kétségtelen joga, hogy úgy a tanács esetleges megállapodásainak mint a maguk nézetének a tárgyalás folyamán a bizottságnak a tárgyalás alatt álló javaslatban feltárt feladásával szemben kifejezést adjanak.

E helyett nálunk mi a tapasztalat? Az, hogy az írásbeli indokolás teljesen hiányzik, sőt nem is szokásos; az *előadó* egy tanácsnok, aki nem tesz egyebet, mint olvas.

A javaslatot első sorban a főispán védi, akinek pedig a tárgyalás pártatlan vezetésére s a viták elfajulásának megállítására kellene hivatva lennie, a főispán, az elnök teljesen belemegy a vitába, bírálja egyes szónokok állításait sokszor olyan hangon és szavakkal, a melyek nemcsak az illetőt, hanem a közgyűlés egy-egy tekintélyes részét kényszerítik arra, hogy jogos felháborodásának kifejezést adjon.

Felvilágosítást pedig bárkitől kér a közgyűlés, még szóban a tárgyalás folyamán sem kap, — sőt a polgármester kétszer is hivatkozik arra, hogy a javaslat maga az indokolás.

Ilyen körülmények között a város javát munkálni nem lehet, bármilyen intézkedéseket vesznek is belé a szervezeti szabályzatba.

Ezért az új szabályzathoz új szellemet, új „szokásokat“ kell az új város házába bevinni a jövő évre, az új tisztviselők közé, csakis akkor lesz eredményes a két hét munkája.

Azokhoz, amik a fentebbiekben foglaltatnak, — semmi hozzátenni valónk nincs; hogy azonban mégis folytatjuk e cikket, oka az, hogy kénytelenek vagyunk — helybeli kormányparti lapársunk különös passziója folytán — ismételtén magunkkal foglalkozni, — habár feltettük; magunkban, hogy lehetőleg nem adunk rá semmit, — és pedig éppen fentebbi cikkünk tárgyainak kapcsán.

A *Debreczeni Ellenőr* nevezetesen napok, sőt hetek óta azzal igyekszik — minden könyvatos, Budapestben megirt debreczeni keletű cikkek áradata mellett — folyton fennálló tárgy- és eszme hiányát naiv olvasóközönsége (kiknek e tulajdonságát bizonyára csak egy emberé, a *D. E. f.* szerkesztőjéé mulhatja felül) előtt palástolni, hogy részint gyerekes és éretlen, részint inkább a koncezzokkal hivatásszerűleg foglalkozó mézáros legényre, mint egy, azt csak nevében viselő tanári oklevellal bíró, művelt uri emberre való durvasággal és gorombáskodásokkal telt *czáfolatokat* eresszen meg nap-nap után hol egyik, hol másik debreczeni lap ellen.

Az utóbbi időben a mi lapunkra különösen *piké*-je van; egy pár alkalommal, — mint olvasóink bizonyára emlékeznek reá — komoly czáfolatra is méltattuk, azt hívn, hogy méltó ellenféllel van dolgunk, többször azonban már elhallgattuk, nem akarván hasonló gyerekeség színében feltűnni.

Most sem foglalkoznánk önunalom-üző kedvteléseivel, hanem az volna a célunk, hogy egyszer s mindenkorra leszámoljunk vele. Ennek nyílt és határozott kijelentése mellett tehát igyekezzünk lapársuknak hetek óta forrongó czáfolási dühét komolyan venni s — bármennyire elveti is köztük a súlykot — soraira ez egyszer feleljünk meg.

Tegnapi czáfolatának felirata: A Debreczeni írásjelei névre hallgat, — ha ugyan ez a kifejezés használható — mert hiszen minden sora a cikkeknek csak úgy kiabál, annyira ügyetlen. Kifogása pedig különösen azon írásjelűk ellen van, a mely a főispánnak mondott köszönetnél a tapintatos vezetésben rejő érdemét vette kérdésbe. Hogy ez a kifogás mennyire állhat meg, elég fentebbi cikkükre s arra utalnunk, hogy Sz. Szabó László azon indítványát, hogy a közgyűlés az ujonnan szervezett állásokra ez évre fedezetet nem ad: tárgyalni nem engedte, de azt a másikat, a melyet Márk Endre adott be s a mely a tanácsot utasítja, hogy az új tisztviselői állások javadalmának ez évben t. i. a tisztújítástól januárig leendő fedezetéről gondoskodjék, nemcsak tárgyalta hanem el is fogadtatta. Pedig a kettő ugyanegy tárgyról szól s a különbség köztük csak a felfogásban van, de ha az egyik tárgyalható, szükségképen az a másik is.

Azt mondja a »D. E.«, hogy »politikai szempontoknak a tárgyalási teremben semmi helyük.« Mi is ezt mondjuk s épen ezért nem volt tapintatos a vezetés, mikor a mérnöki állásoknál s az alkalmi munkásoknál a kinevezési elvet a kormánypart tagjaira rákötözték, a »szunyogot tehát nem szűrjük meg«, igaz hogy »a tevét sem bocsátjuk át« s ezért tekintetben nem igazságtalan a vád a főispán ellen s nem kell a »maguk szemében szálkát sem keresnünk ahhoz, hogy az övében meglássuk a gerendát.«

A mi pedig a D. E. utolsó m e n t e

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Fel Budapestre!

— A debreczeni diákság útja. —

III.

Ujszásztól Budapestig a legnagyobb állomásköz talán Maglód és Rákos között van. Legalább nekünk végtelen hosszúnak tetszett. Türelmetlenek voltunk már. Türelmetlenek tett bennünket a hét órai folytonos bezárkózás, de még inkább az a vágy, hogy szerettük volna már, — legalább elmosódó körvonalaiban látni hazánk szívét, Budapest tornyait, Budavárát és a föllette s közötte emelkedő hegyeket.

Ez a vágyunk végre teljesült. A mint Rákos-állomáshoz közeledtünk, úgy bontakozott ki valami tündéri szépségű kép a sűrű sötét ködből, a mely mint később meggyőződünk, folyton ott ül a székes-főváros fejedelmi homlokán s a temérdek gyár óriási füstfellegeiből képződik.

Már láttuk a Gellértet, orrán a gyászos emlékü citadellával, a mely még mindig ott rontja a szemet és ott sértegeti a közérzést, pedig lebontatását már törvénybe is iktatták, a mint vezető tanárunktól hallottuk.

És láttuk, mint sűrű falyon at a királyi várat s a mögött a budai hegyeket.

De sokkal jobban kivált az estére hajló táj ködéből Pest. Mintha csak minden háza a mi »nagytemplom«-unk arányai szerint épült volna, oly büszkén és olyan magasan emelkedik az ég fölé. És mi mégis — sajátságos

g e t ő d z é s e t illeti, hogy a szervezeti szabályzatban nem szokott lenni megokolás s ami másutt alig 3—4 szakasz, az nálunk 30—40 szakaszban van felölve, azt hisszük, hogy feleletre sem érdemes, hiszen csak »aki a ká-kán is csomót keres« az mondhatja, hogy mi e szabályzatba kívántuk beleiktatni a megokolást s nem a javaslat m e l l é kapcsolva látni!

Ezekben feleltünk meg az utolsó hivatalos czáfolatra, ismételtén kijelentvén, hogy jöjjön utána bármennyi bármikor, mi többé az ehhez hasonló gyerekeségekre s az előbbiekhez hasonló gorombaságokra a sajtó komolysága érdekében a feleletet érdemesnek nem tartjuk.

A »Debreczen« szerkesztősége.

Válaszul Vincze urnak.

A Gönczy-egylet buda pesti tanulmány-utja.

Igazán sajnalom, hogy tudósítasom többi részével ekéssem s hétfői lapunkba már nem érkezett elég korán. Ha ön ezt a részét is megvárta volna, bizonyára nem vádol engem h a z u g s á g g a l a k ö z ö n s é g f e l ü l t e t é s é v e l.

Uram! Szerénytelenség nélkül mondhatom, hogy nem ez a tudósítás volt Mohi-
nak első kísérlete a birlapírás vagy egyáltalában az írás terén, de ha megkérdézi Ön mindazokat, kik a »Debreczen« hasábjait figyelemmel szokták olvasni, alig hiszem, — hogy olyan emberre találjon, a ki bármelyik mondasára ráfoghassa, — hogy az »n e m i g a z«, mint Ön beszél a szakszerű tanulmányozásról, — melyet csoportokban végeztünk volna!

Czikkének többi részére nem is reflektálok, majd megfelel azokra az általa is öhajtott közgyűlés, vagy az, kiről azt kívánja, hogy 160 fő helyett, egymaga tegyen mindent, talán a tanulmányozást is.

Egyéni reputációm érdekében tartozom kijelenteni, — hogy h é t s z a k e s o p o r t r a o s z o l t u n k a h é t k ö z ü l biztos tudomásom van négyről, a mely feladatát derekasan meg is oldotta.

Ezek pedig: a nyelvészeti, kisdednevelési, gazdaság és kertészeti s végre a kirándulási csoportok. Hogy a Vincze J. ur elnökléte alatt álló csoport idő-nap előtt szétoszlott, azt én később tudtam meg, arról tehát nem is mondhatok egyebet, minthogy »a f s b e n v á l ó á m p u t á l á s t « — ott kellett volna kezdeni.

A ki különben 4—5 nap mulva hazajött, az ne is beszéljen a 10 napi tanulmány-utról, s ne vádoljon hazugsággal olyat, a ki igazat irt.

Mulasztások, tévedések s így kellemetlen-ségek történtek, de uem annak a hibájából, a ki velünk tört, szenvedett, értünk faradozott, hanem a budapesti intéző körök gondatlanságából, felületességéből, stb. Mindezekről alapos tudomást szerezhet magának V. J. ur is, ha a »Debreczen« 151-ik számában megjelent tudósítást figyelemmel átolvassa.

Én sem néztem rózsaszínű szemüvegen a valóságot, a hibákat nem takargattam el. Talán emlékezni is fog reám, ha felemlitem, hogy éppen én voltam az, ki a 27-én este tartott értekezleten többszöri felszólalásommal kivitem, hogy a csoportokra osztás végleg megtörtént, hogy a csoportok elnökei jegyket kaptak a tagok között való kiosztásra s hogy 28-diki ebédünk már tisztességes volt. Tettem pedig ezt akkor, a mikor V i n c z e u r é s a z általa emlegetett t á r s a i h a l l g a t t a k, h a l l g a t t a k a n y i l v á n o s s á g e l ő t t s a z é n t á r s a i m s e g i t e t t e k a h a j o r v o s l á s á b a n.

Még egyet! On a tudósításomból indul ki s a második bekezdésben már arra a következtetésre jut, hogy: »a Gönczy-egylet...

tyast — az igazságot, a mint maga köré gyűjti érte rajongó nemzetének vitélő rendit s oktatja, szoktatja őket törvényre és törvénytiszteletre s a nemzet egész egyetemének, — igen, a népek is! — szeretetére és megbecsülésére.

De csakhamar fölcusdunk álmainkból. Hiszen a Rákos-mezeje sem pusztaföld ma már. Erre is, arra is egész város részek tarkos házai tarkállanak s a közöttük most még látható szabad földterületek folyton összéb-összebb zsugorodnak, s lassanként teljesen kiszorítja őket a villám gyorsaságával haladó, növekedő székes-főváros.

Hát maga az állomás!

Ehhez fogható és hasonlítható nagy pályaudvart mi még sohasem láttunk. Hiszen próbáltuk megolvasni, hogy hány sínpar van ott lefektetve, de a negyvenediknél részint a távolság, részint az óriási tömeg-kben összehalmozódott kocik miatt kénytelenek voltunk a számlálást abba hagyni.

Itt értetem meg azt a szót is, a melyet mostanában Debreczenben is sokszor hall az ember, mert, mint tudom, nálunk is akarnak ilyet csinálni, hogy mi az a »r e n d e z ő p á l y a u d v a r.«

Rákos óriási jelentőségű vasuti góczpont. Innen ágaznak el a magyar államvasutak szolnoki, miskolci, ruttkai fővonalai és még egy egész sereg mellékvonal. Itt kell tehát a különböző irányok szerint összeállítani az ide mindenfelől vegyesen érkező teherkocsikat.

Ha a rendezésnek azt a régi módját alkalmazzák, a mit a vasutasok »tolatás«-nak neveznek, soha nem lennének készen.

Mit csinálnak tehát?

tümenény — valamennyinél magasabban haladva, eltekintünk az egész Pest fölött, mintha valami mély völgyben feküdnék.

Ugy is van!

Bár szemünk a Pest fele elterülő oldalon csak síkságot lát, tenyleg Rákos és vele együtt Kőbánya állomás jó formán olyan magasan esik a Duna vízszíne fölött, mint a Gellért-hegy tetjeje.

Néhány perczig teljesen a czél szemléletébe voltunk elmerülve, az kötötte le összes figyelmünket, pedig körülöttünk is temérdek volt a látni és a megfigyelni való.

Az állomástól balkez felől közvetlenül a vasut mellett van az ország legnagyobb téglagyára, a melynek több mint 15 torony-nagyságú kéménye emelkedik az ég felé. Az egész telep akkora területen fekszik, mint egy közepes falu s az ott foglalkozó s állandóan ott lakó munkások száma családtagjaikkal együtt, többre rug négyezer lélekszám.

A vasut vonalal párhuzamosan vannak az igazgatósági és a hivatalnokai csinos lakások. Közbe-közbe rengeteg piramisokban gyönyörű sajtolt műtégla látható, főképpen az a kőszőrű fehér keramit, a melylyel már nálunk Debreczenben is szokták díszíteni a házak utcai homlokzatát.

De mig balkez felől a jelen csodás munkássága, s az emberi szorgalom nyüzsgő tevékenysége köti le figyelmünket, jobbnak felől a mult verőfényes édes emlékei támadoznak s »játszik velünk bűbajos képzelet.«

Hisz ott terül el szemünk előtt Rákos szent mezeje, hová hajdan apáink országgyűlést tartani, törvényt alkotni lóháton jártanak.

Édes abrandozásba merülve látjuk Má-

némely tagjainak egészen a szármalmas szellemi bohóc szerepe van kiosziva.

En ilyeneket nem ismerem, ha Ön ismer csak egyet is. nevezze meg nyiltan, majd a közgyűlésen őszintén hogy tudhassuk mi is. Ennyit kér és ennyit mond Vincze urnak az, ki tanító-társait bizonyára jobban ismeri, ha nem tartja őket „vakeszközöknek” bizonyos személyi érdekek előtérbe tologatására s felszinen tartására alkalmasaknak.

Mohi.

Ki építi a városházát?

— A nagy építési bizottság ülése. —

Debreczen, július 9.

(P.) A mi derék főispánunk kieszelte már azt is, hogy miképen lehetne kikerülni azt, hogy a városháza építési ügye a közgyűlés elé kerüljön!

Ugy áll a dolog, hogy az összes építési munkákra pályázó Blau Gyula miskolczi építész ajánlata, ha neki a téglá ezre 14 frtba számítatik, valamint az egyes munkákra vállalkozók ajánlatai közül a legolcsóbbak, illetve az id. h. főmérnök által javasolt ajánlatok végösszege is többet tesz ki végredményképen, mint a közgyűlés által e célra megszavazott építési össeg.

Mit tett tehát a főispán? Ugy fundálta ki a dologot, hogy az építés egy krajczárral se kerüljön többé a közgyűlés által megszavazott összegnél, hogy a körkemenczei kiváló jószág téglá ezre a vállalkozónak 14 frt helyett 12 frtért adják s így 5940 frttal kevesebbe kerülven a vállalkozónak a téglá, azt levonják az ajánlat összegéből s így nem kerül többé az építés annál, a mennyit e célra a közgyűlés megszavazott.

A főispán ezen indítványát, daczára, hogy Szabó József főszámvevő és id. Csanak József részéről heves ellenzékre ta-

lált, az építési bizottság elfogadta és illetve elfogadásra ajánlotta a tanácsnak is. A tanács, holnapi ülésében elfogadja ezt, hiszen hogyne, mikor a főispán jogosan retteghet attól hogy a pár ezer forint költségtöbblet megszavazása végett az egész városháza ügye ismét a közgyűlés plenuma elé kerül.

Az építési bizottság különben egyhangulag a mellett nyilatkozott, hogy Blau Gyula miskolczi építésnek adassék ki a városháza építése. A bizottság egy-két tagja ugyan erre vonatkozólag nem nyilatkozott.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk különben a következőket írja:

Az építési bizottság tegnap d. u. 4 órakor a városháza nagy termében gróf Dégenfeld József főispán elnökölete alatt tartott ülésében vette tárgyalás alá a városháza építésére vonatkozólag beérkezett ajánlatokat.

Jelen voltak: Simonffy Imre polgármester, Vertessy István főjegyző, Szabó József főszámvevő, Ábrahám László t. főügyész, id. Csanak József, Dr. Sarvay Gyula t. főorvos, Körner Adolf tanácsnok, Varga Ferenc építész, Szepessy Gusztáv, Roncsik Lajos aljegyző.

Stáhl Géza id. h. főmérnök, bizottsági előadó és h. jegyző a gyűlés megnyitása után olvasta azon közgyűlési határozatot, mely az építésre 316250 frtot, az építésszek tiszteletdíjával 11500 frtot (két ezer már ki volt fizetve) a házbér és köztözködésre 15000 frtot és végül a bebutorozásra 10,000 frtot, összesen 352750 frtot szavazott meg. Ennek fedezetére tudvalevőleg a takarékpénztárban van 271.000 frt. hiányzik tehát 81750 frt, a mit a közgyűlés kölesön útján határozott beszerezni és annak törlesztését házipénztár költségvetésébe felvenni.

Olvassa továbbá előadó az ajánlati verseny tárgyalás jegyzőkönyvét, mely szerint a pályázat kedvezőnek mondható. Beérkezett összesen 52 ajánlat. — Az építési össeg 302967 frtba volt megállapítva s ezzel a legolcsóbb ajánlatokat véve minden munkánál az építés 299025 frt 89 krba kerül.

Az előadói javaslat, ha egyes vállalkozóknak adatnék ki a munka, úgy a bontási

munkákat az egyedül pályázó Toth és Berger cégnek adná s. 9847 frt általán össegért, a föld és kőműves munkákat pedig szintén az egyedül pályázó Toth és Berger cégnek javasolja adni, de nem az általuk ajánlott 99553 frt legolcsóbb árért, sem úgy, hogy a téglát a Rösler, Berger és Horváth-féle téglagyárból szállithassák, mert így a házipénztár számítása szerint mintegy 1100 frt kárt szenvedne. Hanem ő azt javasolja, hogy a legdrágábbat válasszák a 62% ráfizetést, a mikor a téglát a várostól köteles beszerezni.

A kőfaragó munkákra legolcsóbb pályázó Becsk Sámuel, a ki azonban mintakövet nem mutatott be. Ha jó lenne a mintaköve, úgy ez is elfogadható lenne, e mellett azonban ajánlja a főmérnök a mészko munkákra a Hennele testvérek és a Nagy testvéreket, az összes kőfaragó munkákra pedig az Andretti Anzel megbízható céget.

A szobrász munkákra a legolcsóbb pályázó Halm János. Itt azonban a jó anyag a művészi kivitel a fő s erre kellő garanciát az nem nyújt, de a többinek ajánlata sem garantíroz. — E munkákra csupán két megbízható cég, Verán József 6% eng. és Oppenteimer Ignác 4.5% en. pályáztak Ezek egyikét ajánlja megbízni, mert hiszi, hogy 10% engedménybe is belemennek.

A mázoló munkára Tomi Lajos (21% eng. és Haindel B. és társa (21% eng.) ajánlatai legolcsóbbak, a festői munkára pedig szintén Haindel B. és társa (18% eng.) tett legolcsóbb ajánlatot. Ezzel szemben a főmérnök e munkákat helyesebbnek tartja egy kézbe adni s ajánlja Götz Adolf (11 illetve 10% eng.) és Thiesen H. és fia (10-10% eng.) ajánlatait.

A többi munkákra vonatkozólag a főmérnök nem tartotta szükségesnek előterjesztést tenni, hanem rátért a tulajdonképeni dologra, a min volaképen mar kezelve volna.

Ögvanis, mondja javaslatán, előnyösebbnek tartja azt, ha az összes munkák egy kézben vannak, azért ő ajánlja, hogy az összes munkák Blau Gyula miskolczi építésznek adassanak ki, ki az árlejtésben kitett össegért vállalta azt magára. Blau a megbízhatóága ellen szerinte kifogás nem e hetik.

Szabó József főszámvevő a főmérnök előterjesztése után, azt a kérdést intézi

Ez az eljárás is valóságos Kolumbusztójtása. Építettek egy egészen külön pályaudvart, amelynek a váltórendszer központi kezelése alatt van s egy helyről igazítható. Az egész vonatot, úgy a hogy van, felvontatják a rendező pályaudvar végét képező enyhe emelkedésű lejtőre és ott megfékezik. Most megnézik az utolsó kocsit, hogy melyik irányba kell indítani s a váltót annak az iránynak megfelelőleg igazítják meg. Erre lecsatolják a kocsi és az a maga tehetlenségi erejével halad lefelé a lejtőn s végül ugyanezen erő folytán meg is áll. Pár pillanat múlva elbocsátják a második kocsi a neki megfelelő irányba és így tovább. Egy 60—70 waggonból álló vonatnak a legprecízebb rendezése semmi esetre sem vesz igénybe egy óránál több időt.

Erről személyesen is meggyőződünk, mert éppen a szemünk előtt volt egy ilyen rendezés alatt levő vonat, a melyet elnéztünk volna Isten tudja meddig, ha a mi vonatunk is meg nem indult volna.

Rakos-állomást elhagyva csakhamar mély bevágásba értünk, melynek mészköves oldaláról olyan siketítőleg verődött vissza vonatunk dühögése, — min ha Vulcan műhelyében halgattuk volna a pörölyök puffogását.

De figyelmünket a zajtól eltérte szemünk, mert fölöttünk vashidon másik vonatot láttunk elrobogni, s meg mielőtt ráértünk volna fejünket csóválni ezen a vakmerő dolgon, pár száz méternyre meg már lábunk alatt tárogott egy mély völgy, kettős sínpárral, a mely fölött meg mi mentünk el.

Igy hát nem csak a földszinten, hanem

a pinczében és a házhán is járnak a vonatok!

Erre csakugyan elfogott volna bennünket az ámulat, ha ugyanez a látvány még vagy háromszor meg nem ismétlődött volna előttünk, míg beérkeztünk a keleti pályaudvarba.

No-no! ne siessünk olyan nagyon, hiszen e pillanatban meg csak Kőbányán vagyunk.

Itt is rengeteg sok gyárkéményt látunk. Némelyiknek jelentését magunk is megtudjuk. Ott olvastuk pl. az egyik nagy ipartelep homlokán:

«Első magyar részvény-serfőző». A többről pedig tanárunk ad felvilágosítást. — Megtudjuk, hogy ezen az »első»-nekivül még három nagy sörgyár van Kőbányán, a »Dréher-féle», a »polgári», és a »király» serfőző. Mindezek pedig részint azért telepedtek mindnyáján éppen ide, mert a »kőbányai sör»-nek már megállapodott jó híre-neve van, részint azért, mert itt a mészko-sziklakban a sörfőzésre rendkívül alkalmas kitünő vizü kutakat lehet készíteni.

Maga az állomás óriási töltésen fekszik. A város — (Kőbánya már a fővároshoz tartozik annak a X-ik kerülete) szép magas házai mind alattunk terülnék el s kényelmesen vég nézhetünk fölőte. Tekintetünknek az Óhegy laukás oldala s egyetlen ponton a most épülő új katholi-us templom szab határt.

De már indulunk!

Az állomást elhagyva hatalmas viaducton megyünk át. Alattunk az egykori osztrak-magyar vasut pályaudvara.

Itt pillantottuk meg a legelső villamos

kocsit is, a mely bámulatot keltő módon, minden látható hajtó erő nélkül szalad szeszélyes pályáján, mely e pillanatban a mi vonatunk alatt ment át, de pár kilométerrel odebb már a fejünk fölött mászkált. Az alkonyatra hajló időben ki-ki villant a villámszikra, amint az áram összeköttetése egy-egy pillanatra megszakadt.

Most már mindjárt célnál leszünk!

Még egy-két futó pillantást vetettünk a balkezünk fölül elterülő államvasuti gépgyár és javító műhelyre, majd az óriási területű ke-repesi temetőre, a melynek legelhagyottabb s immár tán gondozatlan része mellett haladunk el: és vonatunk száz meg száz sínpár utvesztője közt bizton és bátran halad velünk s egyszerre csak egy tündéri fényben ragyogó kristály palotába visz be bennünket.

Megérkeztünk Budapestre!

Vonatunk megállott. Mi ünneplő érzes-sel szállunk ki kocsinkból, csapatonként sor-be állottunk s vártuk a következőket.

Már várt ránk a kiállítás igazgatóságától fogadásunkra kirendelt kalauz s mi ki-leptünk az »ígéret földé»-re, hazánk dicső fő-városának utcáira s a ránk boruló est félho-mályában 10—12 percnyi jól eső séta után megérkeztünk a számunkra kijelölt szállásra, a Barcsay-utcában levő VII. kerületi állami főgymnaziumba.

De most vegyünk itt egy kis lélekzetet.

(Folyt köv.)

a főmérnökhöz, hogy mi fog történni akkor, ha a lebontás folytán előállott téglák nem lesz elég annyira, mint a mennyiben a költségvetésben meg van állapítva?

D e g e n f e l d: az ő nézete az, hogy a legolcsóbb ajánlatokhoz nyuljanak. (Ekkor még az volt. P.) Azonban, mivel a főmérnök által az egyes munkákra elfogadásra javasolt ajánlatok többre rugnak egy néhány ezer forinttal annál, mint a mennyit (302,967 frt 30 kr) e célra a közgyűlés megszavazott, s miután ő azt semmiképen nem akarja, hogy azt t u l l e p j é k, úgy találja a dolgot elintézhetőnek, ha a téglák ezrért nem 14, hanem 12 frtért adják, s így 5940 frttal kevesebbet kell a vállalkozóknak a téglák, azon összeget levonjuk a vállalati összegből.

S z a b ó József azt mondja a főispán javaslatára, hogy az építési munkák az egyik részükbe betesszünk valamit és a másikból kivesszük. A mi pedig az ajánlatokat illeti, arra vonatkozólag az a véleménye a főispánnál, hogy olcsóbb legyen a munka, mint a leve. — Ő ebben a tekintetben pártolja a főmérnök javaslatát.

A b r a h á m László azt kíváná megalkapítani, mielőtt a részletes tárgyalásba beocsatkoznának, hogy vajon sikerült-e a pályázat, vagy nem. Ő azt tartja, hogy igen, ámde ez nem involválja azt, hogy új pályázat kihirdetését indítványozza, a mi ugyan szerinte nincs kiárva.

S z a b ó J. Az volna a legjobb.

A b r a h á m: Lehet, hogy ide jutunk. Ha kimondják, hogy a pályázat sikerült és a részletes tárgyalásba belemenek, ő mivel ott látta, hogy az egyes munkákra pályázók között igen sok helybeli ember van, kiket részvételi akar az építésben, ő nem fogadná el a főmérnök javaslatát.

S z a b ó József hosszabban a téglák árának — leszállítása ellen beszél. — Nincs olyan jó minőségű téglák Debreczen határára Pestig, mint az, a melyet a mi körkemenyben gyártanak s azt, ha forgalomba hozzuk, mindig szivesebben veszik 2 frttal drágábban, mint hogy a többi téglagyárakból hozassanak.

D e g e n f e l d a téglák árának leszállításával csak azt akarja elérni, hogy az építési közgyűlés által megszabott összegért eszközölhető legyen. Ő a maga részéről hozzájárul ahhoz is, hogy Blau, ahhoz is, hogy Tóth és Berger (Ahán! már puhul. P.) 6-2% rafizetéssel kapják meg a munkákat, de a téglák ára engedjék le 14 frtről 12-re és az számítassék le a vállalati összegből. — A többi munkákra vonatkozólag szintén elfogadja a főmérnök előterjesztését.

S z a b ó József azt a kérdést teszi a főmérnökhöz, hogy majd az építés befejeztével nem lesznek-e pótmunkák és ha lesznek, mennyire rugnak azok?

S t a h l azt feleli erre, hogy emberfeletti dolgot kérdez tőle a főszámvevő. Azt nem tudhatja egy építész sem megmondani. Ő meg van arról győződve, hogyha a munkálatok nem akadályoztatnak, sőt elősegítetnek, úgy az építés a költségvetési összegből kifutja.

S z a b ó József azt válaszolja, hogy ő csupán azért vetette fel a kérdést (melyre bizony gyarló választ kapott. P.) mert nem szeretné, hogy a bizottsági közgyűlés az építés befejeztével egy nagy összeggel állana szemben, a mi a pótmunkákból származnék.

S t a h l a téglák árának leszállítása mellett érvel, azt állítván, hogy körkemenyzei téglákat épen drágaságuk miatt nem veszik.

S z a b ó József csodálkozik azon, hogy most jut eszébe a főmérnöknek a téglák árának leszállítása, hiszen nem azért nem veszik a téglákat, mert drága, hanem azért, mert nem adjuk. Mik számítotunk nagyobb építkezésekre és nem adtuk el a téglákat, ha forgalomba hozzuk szivesen megadnak azért 14 frtot.

S t a h l azt hiszi, hogy a főszámvevő nem ért a körkemenyzei dolgokhoz.

S z a b ó József: Jobban mint a főmérnök ur! (Derűtség.)

S t a h l Ábrahámnak válaszolva kifejti, hogy a pályázat sikerültnek mondható. Ujabb árlejtéstől nem remél eredményt.

C s a n a k J. a téglák árának leszállítása ellen beszél s azt vitatja, hogy azt csak a közgyűlés szállíthassa le.

S t a h l kiszámítja, hogy az ő általa javasolt egyes vállalkozók ajánlata szerint a téglák árának leszállításával megtakarított 5900 frtot levonva, az építés kerülne 300,650 frt 33 krba. — Ha pedig a Blau ajánlata fogadtatnék el, ki 302967 frt előirányzott összegért építené fel a városházát, ebből szintén levonva az 5900 frtot, tehát 3600 frttal olcsóbbba kerülne, mintha egyes vállalkozókra bízánk.

D e g e n f e l d tehát indítványozza, hogy a nagy építési bizottság mondja ki, hogy javasolni fogja a városi tanácsnak miszerint a városháza építését Blau Gyula miskolczi építésznek adja, (Ahán! P.) azonban a vállalkozóknak a téglák ezrért 14 frt helyett 12 frtért fogja számítani, hogy az építési összeg egy krajczárral se kerüljön többbe a közgyűlés által megszavazott összegéi.

S z e p e s s y Gusztáv azt kérdi, hogy vajon helyes-e az, hogy azért, mert 3600 frttal olcsóbban építi, egy idegen, itt teljesen ismeretlen vállalkozóra bizzuk az építést. Többben Blau megbízhatósága mellett emelnek szót.

Majd **S t a h l** Göza id. h. főmérnök mutatja be Blau bizonyítványait, Firczák Gyula munkácsi p. ka. h. püspök, — Péchy Zsigmond akkori sárosmegyei alispántól kikérte bizonyítják, hogy nagyobb szerű építkezéseket náluk Blau teljes megelégedésükre végzett.

S i m o n f f y Imre után, ki több kérdést tett a főmérnökhöz, a bizottsági tagok egy kivételével, ki nem nyilatkozott, Blau mellett nyilatkoznak.

Csupán **A b r a h á m László** tartja fenn véleményét a tanácsülésre. Most nem szavaz, mert előnyösebbnek tartana, ha egyes vállalkozóknak adatnék ki, mert több megtakarítást lehetne eszközölni.

Ennélfogva a főispán kimondja a határozatot, mely szerint a bizottság javasolja a városi tanácsnak, hogy az építést bizza Blau Gyula miskolczi építésre és emellett neki a téglát 14 frt helyett 12 frtért számítsa.

Ezután a gyűlést a főispán 7 órakor este berekesztette.

Ujdonságok.

* **Ki építi a városházát?** Ugy volt elhatározva, hogy a tanács mai ülésében veszi tárgyalás alá a városháza építésére beérkezett ajánlatokat a nagy építési bizottság tegnapi határozatával együtt. Azonban ez lehetetlen volt, mert a mai tanácsülésnek rendkívül sok és igen sürgős ügyet kellett előbb tárgyalni. Így a városháza ügyét a holnap délután fél 4 órára a városháza nagytermébe összehívott tanácsülésen veszik elő.

* **Ágostai hitvallású evangélikusok.** A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett, melynek értelmében az ágostai hitvallású evangélikus vallású bejegyzésére vonatkozó azon rendelkezést, mely szerint a nevezett vallás az anyakönyvben ágostai evangélikusnak irando, odamódosítja, hogy a nevezett törvényesen bevett vallásfelekezet az anyakönyvbe mindenkori ágostai hitvallású evangélikus elnevezéssel jegyzendő be. Ezt a rendelkezést ma kapta meg Simonffy Imre polgármester és Rasó Gyula alispán.

* **Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyén.** Tegnap jelentettük csak, hogy a folyó hónap vármegyei közigazgatási ülést a hó 15-ikére halasztották. Most ismét úgy gondolta Degenfeld gr. főispán, hogy neki mégis csak jobb lesz 13-án elutazni, el-

rendelte tehát, hogy a határidő tette gyékát 14-ikére; a szerint az ülés mai megállapodás szerint 14-én lesz.

* **Kedvezményes utazás a kiállításra.** A debreczeni kereskedő testület elnöksége a kereskedő ifjak önképző egyesületével együttesen módot óhajtván nyújtani tagjainak arra nézve, hogy az ezredéves országos kiállítás megtekintésére kedvezményeket élvezzen, lépéseket tett, hogy úgy az utazási mint a kiállítás-belépő díj mielőtt magasabb elegendményvel legyenek megszerezhetők, valamint gondoskodott, hogy az egyes bérhíjak, étkezési költségek és mulatóhelyek kezelősége tekintélyes kedvezményt adjon. Ma már a m. á. v. igazgatóságától leérkezett az engedély, a mely szerint a II. osztályban utazhatnak mindkét egyesület tagjai esetleg családtagjaik is személyenként III. ad osztályú egész jeggyel. Az utazás 20—90 tagot számláló csoportonként történik, a mely kezdetét veszi azonnal, mihelyt az összes vállalatok a kért kedvezményt megadják a mi lehet, hogy a hó 15-nél tovább nem fog húzódni. Felvilágosítást készséggel nyújt a bizottság jegyzője A z u n i t s Endre n.-csapó-u. 321 sz. a. (Knoll ház) lakásán délután 1-től 2-ig személyesen levélben megkeresések pedig Piac u. 2138 sz. a. intézendők, valamint értekezhetni az egyesület alelnöke Bardos Geza urral Közgazdasági Bank helyiségben.

* **Uj hivatal Debreczenben.** A kereskedelmi miniszter ma leiratilag értesítette Debreczen sz. kir. város hatóságát, hogy a közuti kerületi felügyelői teendőket megbízott Pünder Ferenz műszaki tanácsosnak megengedte, hogy székhelyét Nagyváradról Debreczenbe helyezze át.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmelyebb fájdalom lesújtó érzetével tudjuk felejtetetlen jó anyánk és ott emlékü nagyanyánk, anyósunk, szerető testvérem, sógoronő, nagynénénk és jó rokon néhai Zöld Maria özv. polg. B. a. s. o. s. Sandorné asszonynak f. hó 8-án d. e. 9 órakor éle ének 75-ik, özvegyiségének 11-ik évében 2 heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk ölti részei f. hó 10-én d. u. 3 órakor fognak Kossuth-Dedó utcai 126. sz. házunktól, az ev. ref. utjemplomban tartandó gyászszertartás után, a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Végzettségfeletlenül rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget bánatos szívvel meghívjuk. D e b r e c z e n, 1896. évi jul. 8-án Banatos gyermekei: Julianna férjével Polg. Kelemen Gaborral és gyermekeik; Zsuzsanna férjével Polg. Ormós Istvánnal és gyermekeik; Egyetlen testvere Polg. Zöld József nejjével Tamás Juliánnal és gyermekeik; Sógornői: özv. Polg. Bakos Jánosné és gyermekei; özv. Polg. Kerezsi Györgyné és gyermekei. Unokái: Kelemen, Juliska, Gábor, Erzsike és Eszti; Ormós József, Zsuzsika, Lajos és Róza; számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke hamvaira! A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

* **Ipari mozgalmak.** A rendőrfőkapitányság, mint elsőfokú iparhatóság a múlt hóban 31 egyének adott igazolványt az iparnak önálló gyakorolhatására, munkakönyvet pedig 100 drabot adott ki, a mi elég eőnk ipari mozgalmra mutat ez előrehaladott időszakban.

* **Lopás fényes nappal.** Ma reggel 7 és 8 óra között W o l a f f k a Nador dr. vál. püspök, debreczeni plébános, midőn misézni ment a r. k. templomba, hálószobájában letette aranylánczát a püspöki keresztel, továbbá gyűrűt. Mikor visszatért, amulva vette észre, hogy értéktárgyai nincsenek a helyükön. Rögtön kutatást indított, de hasztalan, a keresztet és a gyűrűket a parochián senki sem látta s nem is voltak sehol. — Jelentést tettek a rendőrségnek, mely rögtön megindította a nyomozást. — M a r g i t t a y

Sándor, latot ve háznál

lehet m azonban

* sulyos c hetes k 2257. s után vo

* jem Ka val a r honvéde nagyme mint bo e h lye hálás s er K kező in lekre va

6 s s z s e g e volt ke ban tal a jutalo

Karacs

* ügymint nem ige nek val keresne

valos egy ird lyazato a melyn k üőnos met sze

B. Pa. A. Bu. A. 18.

N. sünk me egybek vénye, a kiváló k elnyeres főgyész Budapes d á k i

x. e: aládb grác G Sándor)

Az

Bu

táv.) A felhívás temes eg fővárosb tanító k elnöknek

misztet meg, el a ki elfo beszéde tatta a kúnságát körül ki az alaki vezetét.

t é z e vegét, m tulajdon

Sándor, III ker. r. alkapitányának, ki a vizsgálatot vezeti, az a nézete, hogy a lopást csak a háznál ismerős követte el s hogy még nem lehet messze a várostól. A vakmerő tolvajról azonban még eddig nincsen bizonyos hír.

* **Halálozás.** B. Szilágyi Imre és neje: sulyos csapás érte, kis leánykájuk Irma hat hetes korában elhunyt temetése Varga utca 2257. számú házuktól 9-én csütörtökön délután volt. —

* **Köszönet nyilvánítás.** Boldogult férjem Karosi Karacs Márton temetése alkalmával a rokonok, barátok, pályatársak, a 48-49. honvédegyelet és a t. közönség köréből oly nagymérvben nyilvánult részvevőként úgy magam, mint boldogult férjem kiskoru arvája nevében, ehelyen mondok hálás köszönetet. Különösen hálás szívvel mondok köszönetet tek. Gebauer Károly érczkoporsó gyáros és temetkező intézet tulajdosának azon nemes éleltre való tetteért, mely szerint boldogult férjem szeszestemetkezési költiségeit és kellekeit magából volt kegyes fedezni. Az ily nemes tett magában találja meg dicséretét. Isten áldása legyen a jutalom! Debreczen, 1896. július 8. özv. Karacs Mártonné, Béla kis árvám nevében is.

* **Egy érdekes pályázat.** Az igazságügyminiszternek hivatalos közönyve rendszerint nem igen élvezetes olvasmány és nem azoknak való a kik pikáns irodalmi csemegeket keresnek a nyomtatott sorok között. Ez a hivatalos közönyv leutóbbi számban azonban egy érdekes kis hírt közöl, még pedig a pályázatok rovataiban. Egy állás üresedett meg, a melyre mint közismeretű sinecurára ezuttal különösen is felhívjuk az érdeklődők figyelmét szöveg az a pályázat következőképpen:

Betöltendő állás.

Fogházmester a pestvidéki törvényszéknél.
A pályázati kérelmeket havonta nyújtandók be? Budapesti főügyészhez.
A pályázati határidő lejárata:
1896. augusztus 12

Nehogy azonban hiu reményeket keltünk megjegyezni, hogy állásra perkeresztett más egyebek között egy olyan pályázónak a kérvénye, a ki szak- és helyismeretei alapján kiváló képességgel és kilátással bír ez állás elnyerésére, noha ez idő szerint a kinevező főügyész nagy sajnálatára nem tartózkodik Budapesten. Az illető pályázó neve Á f f e n d á k i s z P e r i k l e s z.

x **Egy IV. gimnáziumot** végzett jó esélőből való fiu gyakornokul felvétetik Pongrácz Géza fiók üzetébe (előbb ifj. Gyürky Sándor): Főtér, Tamássy ház.

Táviratok.

Az ág. hitv. evang. tanítók nagygyűlése.

Budapest, július 9. (A »Debreczen« ered. táv.) A sióvidéki ág. hitv. ev. tanítók körének felhívása folytán az egész magyarországi egyetemes egyház tanítói tegnap összegyűltek a fővárosban, hogy megalakítsák az ág. hitv. ev. tanítók egyesületét. A mai alakuló ülésen diszelnököknek F a b i n y T o s f i l nyug. igazságügyminisztert és bányakerületi felügyelőt választották meg, elnököknek pedig P é t e r f f y Sándort, a ki elfoglalta az elnöki székét és hosszabb beszéddel nyitotta meg az értekezletet. Meltatta az ág. ev. tanítók bu z g ó munkaságát s az országos egyesület átalakítása körül kifejtett fáradozásukat s előterjesztette az alakítandó egyesület alapszabályainak tervezetét. Azután fololvasta a királyhoz intézett távirat szövegét, melyet riadó eljenzéssel fogadtak. A tulajdonképeni tanácskozás holnap kezdődik.

A kath. tanítók kongresszusa.

Budapest, jul. 9. (A »Debr.« ered. táv.) A kath. tanítók nagygyűlése, mely tegnapelőtt kezdődött, ma ért véget. A mai gyűlés iránt fővároszerte nagy volt az érdeklődés, mert az előző napokon a kongresszus állást foglalt az iskolák államosítása ellen. Azt hitte mindenki, hogy a mai záróülésen vissza fognak térni a famózus határozatra, de nem tették. Az első gyűlésből üdvözlő táviratot küldtek a királynak, a pápának és primásnak.

A mai záróülésen felolvasta H o r n i g Károly br. ve. zprémi püspök, a kongresszus elnöke a R a m p o l l a bíboros államtitkár távirati válaszát, melyben a pápa imadkozik sikeres munkájukért s áldását küldi a magyar kath. tanítóknak. Ugyancsak ma érkezett V a s z a r y Kolozs hercegprímás válasza is, a ki szinten áldását küldi a gyűlésnek táviratában.

A katonaság a kiállításon.

Budapest, jul. 9. (A »Debr.« ered. táv.) A kiállítás igazgatósága a sajtó sürgetésére megkereste a budapesti hadtestparancsnokságot, — hogy nyújtson módot a hadsereg legénységének a kiállítás megtekintésére, mely esetben ingyenes belépti jegyeket fognak kapni. A hadtestparancsnokság ennelfogva ma délelőtt egy zászlóalj tüzérséget s ugyanannyi gyalogságot vezényelt ki, a kik trombitaszóval vonultak fel a közönség eljenzése közt. A katonákat 11-órakor összehozták s újra zárt sorokban vonultak el a kiállítás területéről.

A krétai helyzet.

B u d a p e s t j u l i u s 9. (A »Debr.« ered. táv.) A hatalmak már véleg megunták a krétai zűrzavart s azt a tanácsot adták a felkelőknek, miszerint azok a porta által adott engedményeket fogadják el.

Józan nyár.

A világrt sem akarom a nyarat azzal rágalmazni, mintha más esztendőkhöz képest megkedni és mámoros könnyelműségében mindenféle bohó dolgokat szokott volna elkövetni — hanem igenis elkövetett másokkal.

És ezt, ha igazságérzet lakozik benne ő maga sem tagadhatja. Most azonban mintha csak ő is belépett volna valamelyik égi mértékletességi egyesületbe, józanságot és mértékletességet parancsol mindnyájunkra.

Mert máskor, mikor nap nap után ránk terítette égető, forró aranyfátyolát — hát bizony az alatti a fátoly alatt, felperzselt vérünkkel sok mindenféle könnyelműséget megengedtünk magunknak, melyek egyáltalában nem illettek hozzánk, szolid honpolgárokhoz.

Igy első sorban is, a nap égető hevét teméntelen sok jégbehűtött sörrel, borral és pezsgóval próbáltuk ellensúlyozni. Még pedig következő beosztásban: reggel: sörrel; délben: borral; éjjel: pezsgóval hűtögette magát az izzadó emberiség.

És ez egész természetes volt, mert reggel, mire beért az ember a hivatalába, úgy kimelegedett, hogy saját lelkismerete megnyugtatóására, legalább is két órára munkakeptelennek nevezte ki magát és leosont sörözni valamelyik sörhába; délben, a nagy melegben lu-ta volt az ember elmozdulni az asztaltól és fröcsöskkel hűtögette magát alkonyatig. — No már most ha valaki alkonyatig így hűtögeti magát, estére bizonyára olyan melege lesz, hogy alig várja a jégbehűtött pezsgót.

A pezsgó pedig veszedelmes ital nyáron. Mert átkozottul jól esik és sok mindenféle bolond gondolatot kicsiráztat az ember fejében. Így például, ha pezsgó és közben szép

asszonyka mellett ül az ember, hát bizonyára mond az ember neki olyant is, a miből halálos szerelemre következtethet. És édes istenem, némelyik asszonyka olyan jószívű, olyan hamar megsajnálja az embert. A pezsgó pedig olyan őszinte, meleg szavakat mondhat velünk, hogy néha szinte önmagunkat is meghat e hirtelen felébredt szenvedély heve és őszintesége. — Hogyne hatná meg bájos és nem bájos szomszédnőinket, a kiket akkor persze mind bájosnak látunk, a »nobelspicz« aranyos szemüvegén keresztül s csak másnap, harmadnap vagy később, a józanabb napokban fedezünk fel rajtuk szépséghibákat!

De már későn! Beleugrottunk egy új viszonyba, mely nemcsak egygyel több foltot jelent lelkiismeretünkön, hanem egy csomó eltékozolt és eltékozolandó és hirtelen apadó erszényt. Mert még a legönzettelenebb szerelem is pénzbe kerül. Az előtt, a kinek udvarolunk, mindég gavallérnak kell mutatkoznia; kirándulásokban kell résztvenni a kedvéért, virágokra kell költeni, mindég a nyomában lenni — s ez mind költségtöbbletet jelent.

S ennek mindennek az oka a perzselő nyár, mely felforralja a vérünket és jégbehűtött italokat itat velünk.

Ezért nevezem én józannak a mostani nyarat, mert békében bagy édes mindnyájunkat. Jó, hideg napok járnak. Az ember odahaza ül és dolgozik. Kinek volna kedve hidegben, szélben, esőben künnt csatangolni! Józan és szolid az ember s azt hiszem más is van úgy saját becses személyével, mint én, a ki megveregetem a vállamat s így szólok magamhoz:

— Ön tisztelet uram derék férfiú! Teljesen alkalmas, világos aggyal ter nyugalomra. Megérdemli a legszebb álmokat!

Igen bizony; alkoholmentes, világos aggyal élvezzük a hideg nyarat. Nem iszunk és nem követünk el ostobaságokat.

Csak a korecsmáros urak szokták reggelenként, kinézve az ölmos égboltozatra és behuzván magukat a prémes kabátjukba — a nyarat összeköttetésbe hozni mindenféle szentekkel és csuf szavakkal illetni ezt az időt, mikor nem iszik senki!

És egy-egy asszonyka néz ki reggelenkint összehuzott szemöldökkel, haragos tekintettel ki a szakadó hideg esőbe, majd becsapva az ablakot, elkeseredve suttozja:

— Ma megint nem lehet sehová se menni!

Utálatos, unalmas nyár!

Én azonban dicserlek téged kedves, józan, hideg nyár!

Julius.

A csudaháti konkurrenzia.

— Egy hírlapíró naplójegyzeteiből. —

A kassza mellett gonyasztottam és akkorát sóhajtottam, hogy az asztal fehér márványlapja elhomályosult tőle.

A mellettem pipeskedő kasszatünder sóhajtasomat, mint az epedő szerelem csalhatatlan jelét vette tudomásul és gyöngéd mosolyával iparkodott velem megértetni, hogy nem olyan köszívű ám ő, mint a milyennek — nem látszik.

Pedig én másért sóhajtottam.

Akkor váltam meg a „Kocsárdi Hírlapod“ szerkesztőségétől és nem akadt más lap, mely veszedelmesen — heves ambíciómnak tért nyisson.

Ebben a perczen lépett be az ajtón Balám Józsiás ur, a „Cudaháti Hírsona“ felelős szerkesztője.

Balám Józsiás urral már ismertük egymást. Örömteljes sejtéssel telt meg a szívem.

Ah, rám ismert szerkesztő ur.

— Hát maga mit keres itt? Faczér?

— Faczér.

— No, annak örülök.

— De én nem örülök neki.

— Epen munkatársat keresek, szerkesztettem, ha akarja.

— Ézer örömmel.

— Tud az ur inni.

— Talán irni?
— Nem: inni.
— Mértéklettel és tartózkodva.
— Az baj.
— Tudniillik nagy mértéklettel és korcs-
mában tartózkodva.
— Akkor szüret. Azonnal leviszem önt
Csudahátra. Micsoda lapot csinálunk — mi
ketten! A „Times» meg a „Daily News» szé-
gyenletükben becsukják a boltot!
A mi először meglepett, az a fölrás volt,
mely a redakció falán kiabált:

A szerkesztő ur
a korcsmában van!

Igen, de melyik korcsmában. Csudahátot
hittem olyan kurta helynek, hogy föltételez-
h-ttem róla, mikép ott több bufelejtő intézet
virul.

— Neki indultam a szerkesztőmet keresni.
Rabukkantam a szomszéd „Igyál Sógor»-hoz
czimzett toroköblögető helyiségben.

— Hozta Isten, kedves barátom. Jó hogy
itt van. Fogja azt a poharat, erősítsük ma-
gunkat a nagy munkára. Tudja hogy Csuda-
hátan iszonyu a konkurrenzia?

— Allunk elebe.
— A »Csudahát és Vidéke« minden elő-
fizetőket el akarja hódítani.

— Nem eresztjük őket.
— Van egy szenialis vezércikk-irójuk.
Castellar Emil Hazafi Verai János hozzá —
képest.

— Ah!
— Még egy szenialisabb tárczairójuk.
Herezegh Ferencz hozzá képest valóságos Ta-
tár Peter.

— Hah!
— A riportertük pedig olyan élelmes,
hogy be se várja az eseményeket, hanem a
gondolat-olvasás segítségével előre megírja a
tényeket.

— Nos, hát szerkesztő ur, ha ilyen erős
versenytársakkal kell küzdenünk, akkor hagy-
juk is ott ezt a korcsmát és menjünk a mű-
helybe dolgozni.

A szerkesztő roppant kicsinyléssel nézett
rajtam végig.

— Mit? hát maga munkával akarja le-
győzni »Csudahát és Vidéke« redakcióját?
— Hát mivel?

— Fortélyra van a dolognak.
Bálam Józsiás ez nap ollózott rindithe-
tellen nyugalmommal.

Este hat órakor fölkeltem helyérem.
— Tegyük le a tollat barátom!
Azzal letette az ollót.

— Kész a lap. Most jöjjön velem, főzzük
le a versenytársakat.

Bizonyosan valami szenzációs hír titkos
forráshoz vezet, — gondoltam magamban
és kullogtam utánna az árnyék hűségével.

Egyenest az „Igyál sógor»-ba nyitott
Ott már össze volt gyülekezve az egész
Csudahát. Egy dohánygyárat aznap este
elfegyaszthattak, akkora volt a füst.

Ott volt a b. lapársunk redakciója is.
A sárga arcukról leritt az éjjeli munka
Vacsoráztak is nemsokára,
Czihelődtek.

— Hova uraim, oly sietve? Stentorkodott
az én redaktorom,

— Munkába. Várnak a táviratok. A kor-
mányválságról kell vezércikket írni.

A nögyelet estélyéről tárczát,
Nekünk mindebből nem volt semmi, hát
én a mehetnékség tüszurását éreztem a
székemen.

— Jó, jó, marasztalta őket a szerkesz-
tő — vezércikkre, tárczára ráérnek az
urak azután is. — De most egy üveg karczost
hajtsunk föl az új kollega egészségére!

Maradtak,
A konkurrenz riportert felköszöntött engem.
Amre én éltettem az új riportert oly
sokáig, hogy ő irhassa meg a világi életéről a
fontos tudósítást lapjának.

A pohárköszöntő korcsmarengő hatást
gyakorolt,

Össze-vissza köszöntgettük egymást. Az
én szerkesztőm egyre-másra hozatta a bort.
Szerkesztőm váltig emlékeztetett a szerződés-
semkor tett kijelentésemre és követelte, hogy
meg is feleljek Meg is feleltem.

Reggel négy órakor a »Csudahát és Vi-
déke« szerkesztőségét az asztal alá ittuk.
Diadalt röppentyűző szemmel tört be
másnap a szerkesztőm.

— Győzelem, győzelem! Legyőztük a
»Csudahát és Vidéket« a sárga földig

— Hogy főztük le?

— Hát, hogy se vezércikkük, se tárczájuk.

— Hát? Üressen jelent meg a lapjuk
első oldala?

— Nem. Hanam a korrektoruk irt egy
cikket a liberális refermokról. Aki ezt el-
olvassa, az örökre meggyűlöli minden liberá-
lis reformot.

Igy csináltuk ezt minden nap. Egy hó-
napig kibirtam.

A második hónap elején megszöktem.
Mivel hogy ki-ült, hogy a szerkesztő ur rend-
szerének legközvetlenebb áldozata én vagyok,
mivel hogy a konkurrenz redakciót minden-
nap az én kontómra ittuk le.

(S E)

Irodalom és művészet.

Akvarellek Amor műterméből. Már-
kus József fővárosi hírlapíró ily czimű
novella-kötete most jelent meg negyedik bő-
vített kiadásban. Ritka könyv az, mely nálunk
négy kiadást ér s hogy Márkus József póti-
kusan megirt történetei ilyen népszerűek let-
tek, csak azt bizonyítja, hogy a közönségnek
jó érzéke van. Márkus József eltalálta azt a
szerencsés hangot, a melyen mindenről lehet
írni, a nélkül, hogy ez a »minden« több volna
annál, a mit a művelt nemzetek irodalma már
rég befogadott.

Az önálló vámterület.

— Schwarz Antal előadói véleménye az 1896. évi
kereskedelmi kongresszus napirendjének IV-ik kér-
désére nézve.

Az 1896. évi országos kereskedelmi
kongresszus napirendjére kitűzött IV-ik kér-
dés következőképen hangzik: »Minő gyakorlati
intézkedések volnaának a magyar ipar állandó
pártolása érdekében, különösen a kereske-
delmi terén, hatályosan megtehetőek?«

A kérdés hangzatos s intentiójának ha-
zafias volta napnál is világosabb, mindazon-
által kötelességemnek tartom férfias öszinte-
séggel kijelentni, hogy a kérdés ily értele-
mbe való felállítását nagy tévedésnek tartom.

Ha ezen meggyőződéseme daczára en-
gedve a kongresszus szervező bizottsága ki-
tűntető felszólításának mégis vállalkozom e
kérdés előadására s megvilágítására, te-
szem ezt két okból. Először is azért, mert
nézetem szerint egy tévedés felderítése a tár-
sadmali gazdaságban gyakran tanulmányosabb
és hasznosabb, mint két igazság feltalálása,
másodsor teszem azért, mert igenis fontos-
nak, helvessnek és időszerűnek vélem, hogy
szélesebb kereskedelmi körökben is foglalkoz-
zunk nemzeti iparunk fejlesztésének és pár-
tolásának eszmájével és vegre mert jogosult-
nak tartom, hogy hazánk kereskedelmi osz-
talya is állást foglaljon ezen nagyjelentőségű
kérdésben, nem hajlamból a nagy politika
irant, bár sajnálattal kell tapasztalunk, hogy
a gazdasági kérdések nálunk távolról sem
foglalkoztatják annyira a kedélyeket és elmé-
ket, mint a politika napi eseményei, hanem
mert nemzeti iparunk fejlődése, mint ezt ké-
sőbb kimutatni szándékozom, szorosán függ
össze kereskedelmünk felvirágzásával.

Hatalmas ipar megteremtette magának
mindenkor s mindenütt az erős kereskedelmet
is, míg a társadmali gazdaság történetében
hiában keresünk reá példát, hogy egy ország
kereskedelméből kiindult actió nemzeti ipart
alkotni vagy akár csak elősegíteni képes lett
volna.

A törekvés ily irányban nem egyéb,
mint az ok és okozat felcserélése s ezért volt-
tam bátor kijelenteni, hogy a kitűzött negye-
dik kérdés, a mennyiben ez a kereskedelem
terén keresi a gyakorlati intézkedéseket hazai
iparunk pártolására, csakis tévedésen, fikció
alapulhat. A kereskedelem nincs hivatva ipart
pártolni, de arra nem is képes és azért min-
den ily irányban tehető intézkedés-e kell, hogy
hajótörés szenvedjen azon belső ellentmondá-
sosa, mely a kereskedelem hivatása és az
iparpártolás között fennáll.

Ezt kimutatnom, azt hiszem, könnyű
szerelem fog sikerülni.

A kereskedelem közvetítő termelő és fo-
gyasztó között. Hogy e közvetítés a forgalom-
ban szükséges-e avagy nem, a nemzetgazda-
ságtan egyik legfőbb és leghevesebben meg-
vitatott kérdését képezte. Igen sok kiváló fő
és elismert nemzetgazdász kerekén tagadta a
kereskedelem létjogosultságát. Így például
Carey híres amerikai nemzetgazdász kereske-
delmi theoriját azon fizikai törvényre
alapítja, miszerint minden, a mi a szükséges
szerszámot kevesbiti, csökkenti a surlódást s
így növeli az erőt s ezen törvényből kiindulva
azon konkluzióra jut, hogy a forgalom is csak
nyerhet a termelő és fogyasztó egymá-hoz
való közlekedése által.

Bátran elmondhatjuk azonban, hogy a
társadmali tudomány mai előrehaladottabb
álláspontján Carey és számos követőinek né-
zetét nemcsak nem osztja, hanem a kereske-
delmet a kultúra terjesztésének s a nemzeti
jólét gyarapodásának egyik legfontosabb s
legnélkülözhetetlenebb tényezőjének tekinti.

A munkamegosztás mai fejlett fokán a
kereskedelem számottevő összekötő kapocs a
nemzetgazdaság egyes ágai között. Kitiünően
jellemzi Roscher a kereskedelem hivatását a
következő szavakkal: »Ha már minden egyes
csere a két contrahens helyzetén, mennyivel
inkább a normális kereskedelem hivatásos
virtuozitásával, midőn nemcsak minden vevő-
nek a felesleges helyett megszerzi az épen
szükségessé, hanem gyakran oly időben s oly
helyekről, hol a javak a nép szükségletének
kevesbbé megfelelnek, elszállítja oda, hol azok
nélkülözhetlenek. A kereskedő spekulációja
kifürkészi, hol van fölösleg és hol hiány és
ezen tudománya által képesítve van termelő-
nek is, fogyasztónak is nagyobb előnyöket
nyújtani, mert a milyenek közvetlen összeköt-
tetésükből erednének. Ezen elmélete utján
azon következtetésre jut, hogy a kereskedő
oly szolgálja a nemzetgazdaságnak, kinek jö-
vedelme nem egyéb, mint tantiéme a haszon
után, melyet közvetítése által nemzetének
szerez.

(Folyt köv.)

Megzavart találka.

— Igaz történet. —

A napokban egy levelet kapok egy bar-
rátomtól, melyben a következő humorisztikus
történetet adja elő:

Budapesten a Barokaldi József-féle nép-
arénában, — mely a városligetben van. —
egy Reizman Lajos nevű művész van szer-
ződöttve.

Ez az uri ember — daczára annak,
hogy kereszibe néz a szemével — azt kép-
zeli, hogy minden lány szerelmés belé.

Egyszer így nyilatkozott a társai előtt:

— Urak! nincs olyan nő a világon, a
kit én meg ne hódítanék!

Persze ez óriási kaczagát idézett elő,
mire ő csudálkozva azt feleli:

— Mit nevettek? én be tudom bizonyi-
tani, hogy majdnem minden másodnap kapok
hölgyektől levelet, a kik szerelmüket bevalják
nekem és találkát kérnek tőlem.

Természetesen társai megint egy nagyot
kaczagtak, míg ő végre meguva a dolgot, ott
hagyta őket s dörögve odább állt.

Másnap nagy örömmel jött az előadásra
és mutatja társainak, hogy ime egy szerelmes
levél, melyet most kapott és egy idegen nő

találkát kér tőle estére a kiállítás főkapujánál — fehér szexfü lesz a kabátjában.

Este tényleg megjelent a Don Juan pont 8-kor a jelzett helyen és 11 óráig várt, de senki sem jött.

Masnap ismét egy levelet kap, melyben bocsánatot kér az illető hölgy, de közbejött akadályok miatt nem jöhetett a találkára; azonban nagyon kéri, ma este lenne szives őt az Operánál várni. A jel lesz: a nő sűrűn befátyolozva fekete fátyollal, — a Don Juan uram kezében pedig egy kis virágcsokor.

Este Reizman Lajos ur parádés ruhában, csokorral a kezében pont 9 órakor ott sétál az operaház előtt és várja a fekete fátyolos hölgyet.

Végre közvetlen 10 óra előtt megjelenik a hölgy sűrűn lefátyolozva.

Reizman ur előbb felénken megszólítja, majd rövid idő múlva egy padra ülnek és beszélgetni kezdenek.

— Nagysád — mondja a Don Juan (nem tud jól magyarul) — én imádlak magat.

— Én is önt — mondja a nő, — És lenne maga az enyim? geliebtete. Bocsánat, de jó beszélés én madárul.

— Oh kérem, mi megértjük egymást így is — mondja a nő és megöleli gyöngéden Reizman urat.

— Édes Mária — mondja a Don Juan — adjál egy csiki puszert...

De épen midőn az első csókot akarja lopni, oda lép egy magas uri ember és döngő hangon így kiált:

— Ah! hűtlen asszony így csalsz meg engem? Tíz órakor este találkát adsz egy idegen férfinak. Te kigyó, te sárkány, takarodj báz!

Természetesen a nő rögtön odább állt. Ezalatt mintegy 100 emberből álló tömeg gyülekezett össze. Most a magas uri ember a kővé meredt Don Juanra támadt.

— És te nyomorult gazember, hogy merted nőmet elcsábítani?

— De uram — mondja dadogva Reizman ur — én... én... se... semmit sem elcsaptam — a maga feleség, engem akart elcsáptani.

— Ah! hazudsz! rágalmozó! — rivall reá az idegen, úgy hogy Reizman ur ijedtében térdre esett. — Hazudsz — meg kell hatnod, ha nem mondd meg az igazat.

— Aber lieber Herr — mondja Reizman ur — én nem akartam semmit — de a maga feleség irt nekem levelet!

— Mutasd gazember! — rivall föl a férj — mutasd!

— Ich — bitschen — itt van — a levelek — itt van — de a szavaknál már sirt és annyira reszketett, hogy a levelek kiestek a kezéből és kezeit összetéve így könyörgött:

— Kérem bácsi... én inschuldig vagyok, de a maga felség az nagyon schuldig. Ő akart engem szeretni — nem én őtet, ich pitschen.

Az állítólagos férj a leveleket Othello módon összegyúrta, szeméit kidülesztve, fogait csikorgatva folytatta hangon így szólt:

— Uolsó órad ütött, te elégtételt fogsz adni nekem, tetten ért arczáltan nőcsábító! — és a térdelő Don Juan uramat felrántja kezénél fogva és magával akarja czipelni a nezők óriási kacagása mellett.

De ebben a perczen szétválnak a tömeg és néhány társa lép elő, kik óriási kacagás közt csak nagy nehezen tudtak neki tudtára adni, hogy az egész csak egy általuk tervezett tréfa volt.

A szegény Reizman még mindig nem tudta, hányadan van, most társait kérte, hogy védjék őt és valják be, hogy ők is tudják, hogy a nő irt neki először levelet.

E perczen megjelent a felesége az állítólagos feltékeny férjnek és nevetve így szólt:

— Hogy izlett a csók. Reizman ur?!

A megszólított oda néz és egyik társát véli felismerni, ki női ruhába volt öltözve; most kezdődött csak a kacagás!

Most már a kővér, magas férj sem tartotta magát többé vissza és a padra roskadva ő is kacagni kezdett.

Az egész tréfának az lett a vége, hogy egy vendéglőbe mentek és a béke kedvéért egy pohár bort üritettek ki.

Reizman ur azonban fölfogadta magában, hogy a találkáról mit sem akar többé tudni.

Láng (Rolland) Róbert.

Közgazdaság.

Budapesti gabonátözsde

július 7.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bábsági ó	75	—	76	—
» ó	77	6.40	6.50	78
» ó	79	6.55	6.65	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
» ó	77	6.54	6.55	78
» ó	79	6.60	6.70	80
Pestvidéki ó	75	—	76	—
» ó	77	6.40	6.0	78
» ó	79	6.55	6.65	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
» ó	77	6.40	6.5	78
» ó	79	6.55	6.65	80
Bácskai ó	75	—	76	—
» ó	77	6.50	6.60	78
» ó	79	6.65	6.75	80
Észak magy	75	—	76	—
» ó	77	—	78	—
» ó	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram.
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.05 6.10
» másodrendű	uj —	5.90 6.00
Árpa takarmánynak	» 60-62	4.40 4.70
» égetni való	» 62-64	0.00 0.00
» sertődei	» 64-66	6.15 6.50
Zab	» —	6.05 6.40
Tengeri bánsági	uj —	4.95 4.05
» más nemű	» —	3.90 3.95
		0- 0-
Repcze bánsági		0.00 0.00

Kőbányai sertés-piacz.

július 7.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klgm sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 46-47 krig. 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. — sulyban 47—48 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgm-ig terjedő sulyban) — 46-47 krig. 11. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól 46 krig Közép (páronként 220 — 280 klg-ig terjedő sulyban) 44-45 krig. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő sulyban 43-44 krig Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 200—260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klg-ig. terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi júli hó 6-ik napján volt készletben 8283 drb. 1896. július hó 6. napján felhajtott — drb. 1896 július 7. napján elszállított 36 drb. 1896. évi július hó 7-ik napjára maradt 8247 Sertés forgalom üzletirányzata lanyha

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: CSENGEY GUSZTÁV.

Második kötet. 108

A táblabíró harcza.

(Folytatás.)

Szélesend volt, lehetett remélni, hogy a tűz nem csap át a kastély nyugati oldalára, a honnan a gyújtogatás nem volt várható. Ha az ostrom megindul, már nem fognak ráérni a gyújtogatásra. A legrosszabb esetben arra is számított, hogy a tűz nem csap le. A faszindelynek az a természete, hogy leég, mint a gyertya s nem melegíti át az erős, vastag bol-

tozatot, a füst pedig az előre megcsinált résen kitódulhat s nem fog lecsapni a védőkre.

Mártonfy most a védelmet rendezte el. A nagykaput eltorlaszoltatta, e közben parancsokat osztott ki:

— Tíz legjobb lövő menjen föl a nagy bástya emeletébe dupla puskákkal, tíz ember a czimer-terembe, tíz pedig a homlokzat másik felének ablakaiba. Egy-egy vadász a kerti bástyákba megy föl s onnan vigyáz a kastély keleti és nyugoti oldalára. Ezekből a tornyokból át lehet látni az egész épületet s a támadók mozgását figyelemmel lehet kísérni. A vigyázat a földolog. A többiek három csapatba sorakozzanak. Az első csapat a kapuban foglal helyet, vezére magam leszek. A második csapat a fővadász ur vezérlete alatt a női lakóosztály felé eső tornác elejét foglalja el; ha minket elnyomnak, ők tartásák föl a rohamot. A harmadik csapat az erdőmester ur vezérlete alatt a salon előtermébe húzódjék. Ez a végső positio, ez a nőket védelmezi. Addig azonban, míg az ellenség a kaput ostromolja s míg az bezuzva nincs, a két utóbbi csapat se legyen tetlen, hanem vonuljon az ablakokba, hogy az ostromlótakit folyvást löhessük; az első csapat pedig a tiszt lakóosztályba megy föl. Csak akkor sorakozunk három csapat-rendbe, ha már a kapu ingadozni kezd s az ablakokból többé nem lehet a védelmet folytatni. Akkor aztán a kard, vadászkes és fokes dolgozik.

— Uram! — szólt az erdőmester — ne álljon az első csapat élére, inkább én állok oda, hadd álljam én ki az első rohamot, ha betörnek. A tekintetes ur legyen legközelebb a családjához.

— Nem úgy van, kedves öregem, felelé Mártonfy — az én kötelességem az első között harcolni. Addig, míg a kapu nem ingadozik, a bástya emeletből intézem a védelmet, onnan pedig az egész épületet, azután lejövők embereimmel s a kapuban állunk meg az első legerősebb csapatban. Ez így van jól.

E pillanatban mindenki bámulva tekintett a tornác felé, egy délezegeg tündér szépségű amazon lépett az alakuló csapatok elé. Gyönyös hálózattal körülvett fekete hajkoszorúján hermelinprémes piros bársony kalpag díszlett lengő fehér strucztozzakkal. Gyönyörű karsu derekára piros bársony rövid dolmány feszült, drága gyöngytől és aranytól csillogva, r agyogva; a dolmány alul szűk, de sűrű redőjű, rövid, zöld selyem szoknya hullámozott alá egész addig, hol a lábszarakon a piros szattyán topánka aranyrojtjai fénylettek. A délezege amazon derekán széles drága közzekkel kirakott arany öv pompázott, erről arany lánczon függött egy drága mivű ősi kard, s az övbe még két pisztoly volt szurva. Kezében rövid duplapuskát tartott.

— Ida! — kiáltá Mártonfy bámulva — mit akarsz ezekkel a fegyverekkel, ezzel a hadi pompával?

— Azt, amit te és a többiek! — kiáltott az urnő magasztosan. Nem vagyunk-e mindnyájan hadi pompában? — Harcolni akarok családjunkért. Most ereimben az ősök büszksége és ereje lángol, és az ős Márton vitézt, a család alapítóját tisztellem meg a végküzdelemben.

— Ah, nagyságos asszonyom! — kiáltott könnyezve az öreg erdőmester — ne mondja végküzdelemnek. Az ellenségnek ninesenek létrái s mi megvédjük a kaput. Aztán a Villámvezér közel van.

— Ki van az előterembe rendelve? kérde Ida.

— Én! — felelt az erdőmester — bár jobb szerettem volna az első csapatba kerülni.

— Hát álljon oda ön. A harmadik csapat vezére én leszek. Csak holttestemen át juthatnak be a terembe ellenségeink.

Mártonfy megszorította leánya kezét.

— Én vérem vagy. Most menjetek előbb a czimerterem ablakaiba s a többi szobákba.

... A toronyóra 12-öt ütött, midőn egyszerre távol puskaropogás hallatszott.

— Ah, tehát a honvédek nem futottak el! — kiáltott Mártonfy a bástya erkélyén.

(Folyt köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreceni kir. járásbíró szóbeli kereseteket, kérelmeket /s nyilatkozatokat fűlvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népkönyvtár az Árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Othona” a keresk. akad. palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11-12 óráig.
Csütörtökön)
Kedden)
Szerdán) 9-11 óráig.
Pénteken)
Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap 2-5 óráig.
Vasárnap délelőtt 9-12 óráig

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasúti zóna-idő szerint.)

Debrecenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat	reggel 4 ó
Budapest-felé gyorsvonat	reggel 8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután 12 ó. 36 p.
	este 10 ó. 31 p.
P-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	délután 3 ó. 48 p.
	minden kedden déli 12 ó.
Csak P-Ladányig vegyes vonat.	este 8 ó. 15 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	délután 4 ó. 07 p.
Szatmár-M.-Sziget felé	este 8 ó. — p.
	éjjel 3 ó. 05 p.
Csak Szatmárig	reggel 5 ó. 30 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	reggel 8 ó. 25 p.
Miskolc-Kassa felé ²⁾	este 8 ó. 05 p.
Szerencs-S.-A.-U.-Kassa felé d. u.	4 ó. 02 p.
H.-Böszörmény-B.-Szt.-M. felé máv-ról	reggel 5 ó. 28 p.
	vasártérről 5 ó. 51 p.
	máv-ról délután 3 ó. 57 p.
	vasártérről 4 ó. 10 p.
F.-Abony felé máv-ról	reggel 4 ó. 42 p.
	vasártérről 5 ó. 00 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u.	4 ó. 12 p.
	vasártérről d. u. 4 ó. 24 p.
Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.	

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. indul személyvonat déli 12 órakor.
a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 p. sz. v. este 8 ó. 10 p.
az este 10 ó. 31 p. reggel 5 ó. 45 p.

¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsi Miskolcra át Budapestre.

Budapestről—Debrecenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p.
az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p.
az éjjel 2 ó. 40 p. személy-vonat este 7 ó. 05 p.
az 2 ó. 40 p. sz. v. (Püspökladányig gy. v. átszállással) este 9 ó. 15 p.
A reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó.

Debrecenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől	délután 5 ó. 47 p.
	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
	reggel 2 ó. 40 p.
N.-Várad-P.-Ladány	reggel 6 ó. 12 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel 7 ó. 40 p.
	délután 12 ó. 16 p.
	este 10 ó. 16 p.
Csak Szatmárról	este 6 ó. 58 p.
Kassa-Miskolc felől ¹⁾	reggel 8 ó. 07 p.
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli 6 ó. 21 p.
Kassa-Miskolc felől	este 7 ó. 50 p.
B.-Szt.-M.-H.-Böször. felől vásártérről	reggel 8 ó. 09 p.
	máv-ra 8 ó. 17 p.
	vasártérről este 6 ó. 40 p.
	máv-ra este 6 ó. 49 p.
F.-Abony felől vásártérről	délután 5 ó. 23 p.
	m á v.-hoz 5 ó. 32 p.
Ohat-Köcs-Polgár	vasártérről reggel 7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz 8 ó. p.
Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.	

¹⁾ Közvetlen kocsi Bp-ről Miskolcra.

2974—1896. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. K o c s á r C á b o r ügyvéd végrehajtható K o v á c s Juliánna végrehajtást szenvedő elleni 56 frt 15 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a debreceni kir. törvényszék (derecskei kir. járásbíró) területén lévő H.-Bagosi 355. számú tkvben A. I. 408, 883, 1353, 2570, 3308, 3363, 3406, 4291 hrszám alatt foglalt birtokból K o v á c s Juliánna és egyhármadrész 190 forint 66 krajczár a H.-Bagosi 171. számú tkvben A. I. 308, 475, 1597, 1808, 2310, 2725, 2898, 3821, 4438, 1596, 1180, 1247, 653, 2515, hrszámú birtokból Kovács Juliánna és egyhármadrész 460 forint 83 krajczár, — ugyanezen tkvben A. I. 4356 hrszámú birtokból Kovács Juliánna és egyhármadrész 166 forint azon megjegyzéssel, hogy a 171. számú tkvi ingatlanra Kovács István javára bekebelezéssel haszonélvezeti jog nem érintetik az árverést ezen megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi augusztus hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor H.-Bagos község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak,

Árvelezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagyis 19 forint 60 kr., 46 frt 08 kr., 16 frt 60 kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismeryényt átszolgáltatni

Kelt Debreczenben 1896 évi apr. 30.

A debreceni kir. törvényszék mint tkv. hatóság.

Nagy Károly,
kir. tszéki bíró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták közvényenél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szor, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. A. és társa, orv. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

263 első díj.

Edig eladott 30.500 gőzmozgony és cseplőgép.

RUSTON, PROCTOR & CO.

vezérképviselősege

BUDAPESTEN, V., Lipót-körut 32.

ajánlja dus készletét, világhírű legújabb és javított szerkezetű

GÖZMOZGONYOKBAN

és

szab. „EXCENTERES” gőzcseplőgépben

mely utóbbiaknál a görbe tengelyek és azok belső perselyei elesnek.

Ezen a mi szabadalmazott „Excenteres” gőzcseplőgépnek, úgy a szalmarázó, valamint a rostaszekrények egy egyenes tengely által hajtathatók, melyek mind két végén körhagyó tárosik vannak alkalmazva, így az összes könyöktengelyek, valamint a gép belsejében eddig használatban volt 16 persely mellőztetnek, mi által nagy takarítás kevé anyagban, javításokban s időben előidéztetik.

A könyöktengelyes gőzcseplőgépek ez idő szerint elavultaknak és czélszerűtlennek tekintethetők.

A ki csak egyszer ezen „Excenteres” gőzcseplőgépek sokoldalú előnyeit megismerte, nem kívánczik többé könyöktengelyes gőzcseplőgépekkel dolgozni. — Képek ezen „Excenteres” gőzcseplőgépek legjobbnak bizonyultak s a gazdaságosság osztatlan tetszését kiérdemelték.

Ruston, Proctor & Co. Ltd a feltalálója, szabadalom tulajdonosa és egyedüli gyártója az „Excenteres” gőzcseplőgépeknek. Jó szerkezetért és kitűnő anyag tekintetében egy évi jótállás vállalatik; a gépek pedig teljesen a munkához készen szállítatnak.

Arjegység kívánatra ingyen és bérmentve

Dus készlet tartalék géprészekben.